

Bemærkninger til lovforslaget.

Almindelige bemærkninger.

Lovforslagets hovedformål er at gennemføre en fri adgang til iværksættelse af offentlige indsamlinger. Efter forslaget vil sådanne indsamlinger uden forudgående tilladelse kunne foretages til ethvert (lovligt) formål.

I forbindelse hermed stilles der forslag om en omlægning af kontrollen med offentlige indsamlinger, således at den efterfølgende regnskabsmæssige kontrol fra myndighedernes side erstattes af bestemmelser om offentliggørelse af indsamlingens regnskab med den deraf følgende adgang for bidragsyderne og andre til at kontrollere, at de indsamlede midler er anvendt til indsamlingsformålet, og at indsamlingen er administreret forsvarligt.

Endelig stilles der forslag om en begrænsning af de former, under hvilke indsamling kan finde sted, gennem et forbud mod gade- og husindsamling.

De gældende regler om offentlige indsamlinger findes i lov nr. 178 af 16. maj 1934, cirkulære nr. 83 af 23. maj 1934, som ændret ved cirkulæreskrivelser af 2. februar 1961 og 3. juli 1964 samt cirkulære nr. 306 af 20. december 1949. Indsamlingsloven og de nævnte administrative bestemmelser er optaget som bilag til lovforslaget.

De gældende bestemmelser må ses i sammenhæng med den praksis, der har dannet sig ved justitsministeriets administration af bestemmelserne.

Efter den gældende lovs § 2 må indsamling kun ske efter forudgående tilladelse og kun til velgørende formål eller til formål, der har almen interesse. I forbindelse med behandlingen af ansøgninger om indsamlingstilladelser foretages der derfor en prøvelse af, om lovens formålskrav er opfyldt. Man søger samtidig at vurdere om det projekt, som indsamlingen skal støtte, er realistisk, ligesom der lægges vægt på, om der er behov for støtte til det pågældende formål.

Der lægges endvidere vægt på den form, under hvilken indsamlingen ønskes foretaget. På grund af de gener for befolkningen, som kan være forbundet med gade- og husindsamlinger, er justitsministeriets praksis restriktiv med hensyn til denne indsamlingsform. Der har således i mange år ikke været givet tilladelse til nye mærkedage, og andre former for gade- og husindsamlinger, f. eks. ved raslebøsser, tillades kun undtagelsesvis.

Det undersøges endvidere, om det budget, som er lagt for indsamlingen, er realistisk. Samtidig påses, at de budgetterede administrationsomkostninger ikke er urimeligt store.

Tilladelse nægtes, hvis den forening eller komité, som står bag indsamlingen, er af en sådan karakter, at der over for den myndighed, som meddeler tilladelsen, aflægges regnskab over samtlige indtægter og udgifter. Ved landsindsamlinger stilles der krav om, at regnskabet revideres af en statsautoriseret revisor. Endvidere skal det reviderede regnskab henligge offentlig tilgængeligt på vedkommende arrangørs kontor, inden det indsendes til vedkommende myndighed.

Indsamlingstilladelse meddeles bl. a. på vilkår, at der over for den myndighed, som meddeler tilladelsen, aflægges regnskab over samtlige indtægter og udgifter. Ved landsindsamlinger stilles der krav om, at regnskabet revideres af en statsautoriseret revisor. Endvidere skal det reviderede regnskab henligge offentlig tilgængeligt på vedkommende arrangørs kontor, inden det indsendes til vedkommende myndighed.

I 1969 meddelte justitsministeriet tilladelse til 19 landsindsamlinger, som omfattede gade- og husindsamling, heraf 15 til mærkesalg. I 1968 indkom der ved et lignende antal mærkedage ca. 4 mill. kr.

For en meget væsentlig gruppe indsamlingers vedkommende stilles der efter den gældende lovs § 3 ikke krav om tilladelse. Det gælder indsamlinger gennem blade, når henvendelse udgår fra bladets redaktion eller med dens anbefaling. Det gælder endvidere indsamlinger gennem opfordring pr. brev, der ikke efterfølges af personlig henvendelse.

Ved disse indsamlinger skal der kun ske anmeldelse til politiet samtidig med indsamlingens iværksættelse. Den efterfølgende kontrol er også mindre vidtgående. Det kræves således ikke, at regnskabet skal være revideret af en statsautoriseret revisor.

Socialistisk Folkparti fremsatte i folketingsåret 1966-67, 2. samling, forslag til lov om ændring af indsamlingsloven (Folketingstidende 1966-67, sp. 848 og 1786 samt tillæg A, sp. 1809). Forslaget blev ikke gennemført. Socialistisk Folkparti fremsatte herefter i folketingsåret 1969-70 forslag til en ny indsamlingslov (Folketingstidende 1969-70, sp. 1694 og 2385). Forslaget blev efter 1. behandling henvist til et udvalg, der ikke afgav betænkning.

Efter justitsministeriets opfattelse er der ikke længere tilstrækkelig grund til at opretholde den gældende ordning, hvorefter indsamling kun kan ske efter forudgående tilladelse og kun til de i loven nævnte formål. Det må være rimeligt at overlade det til befolkningen selv at afgøre, hvilke formål der fortjener støtte.

Forslaget indebærer derfor gennemførelsen af indsamlingsfrihed i den forstand, at offentlige indsamlinger skal kunne foretages til alle (lovlige) formål, og at der ikke mere stilles krav om forudgående tilladelse.

Kontrollen med indsamlingernes administration og anvendelsen af de indsamlede midler er hidtil